

**Necessitats educatives específiques afectives,
emocionals i de conducta**

Codi: 102028
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: José María Sanahuja Gavalda
Correu electrònic: josep.sanahuja@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Francesc Cuxart Fina
Antonio Pérez Romero

Prerequisits

1. Per optar a la menció de Necessitats Educatives Específiques (NEE) és necessari: (a) tenir aprovades totes les assignatures bàsiques i obligatòries, (b) haver aprovat les 4 assignatures de la menció, i (c) haver superat una de les dues assignatures següent: Estratègies de mediació o Acol·lida lingüística a l'escola.
2. Es recomanable haver superat les assignatures "Aprentatge i desenvolupament I-II i Diferències i inclusió", en el cas del Grau d'Educació Primària; i les assignatures "Inclusió Educativa: NEE" i "Desenvolupament de la personalitat 0-6" en el cas del Grau d'Educació Infantil.

Objectius

En el marc de l'escola inclusiva actual, es fa necessari un context en el que el docent com agent d'innovació i gestió de la diversitat faciliti la transformació de l'escola ordinària a fi i efecte d'augmentar la seva capacitat per atendre a tot l'alumnat posant l'èmfasi en l'alumnat amb necessitats educatives relacionades amb l'afectivitat, les emocions i la conducta.

Els dos objectius formatius a aconseguir són:

1. Adaptar processos d'ensenyament-aprenentatge per donar resposta a les necessitats educatives de l'alumnat en contextos de diversitat.
2. Dinamitzar processos d'inclusió educativa dins d'un marc col·laboratiu en espais multiprofessionals.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació amb els estudiants i les seves famílies, atenent les necessitats pròpies dels estudiants. Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats acadèmicoprofessionals de l'àmbit integrant-hi les dimensions social, econòmica i mediambiental.
2. Analitzar experiències de bones pràctiques en el procés d'inclusió educativa per abordar processos de col·laboració entre els diferents agents educatius.
3. Analitzar i identificar necessitats educatives dels estudiants per dissenyar estratègies d'ensenyament-aprenentatge en un context d'escola inclusiva.
4. Aportar idees i saber-les integrar en el treball conjunt de l'equip.
5. Comprendre el procés d'inclusió educativa per analitzar la pràctica docent i el context institucional que l'engloba.
6. Comprendre les necessitats de les famílies dels estudiants amb necessitats educatives específiques per aplicar estratègies d'intervenció i d'orientació i afavoridores de la inclusió educativa i social.
7. Conèixer les diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge dels estudiants per aplicar els recursos i serveis educatius que millorin l'atenció a la diversitat educativa i social.
8. Establir equips de treball per poder desenvolupar activitats de forma autònoma.
9. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Necessitats educatives relacionades amb l'afectivitat, les emocions i la conducta a l'escola.
2. Conceptualització dels diferents trastorns/ alteracions
 - 2.1. Trets característics.
 - 2.2. Etiologia i desenvolupament.
 - 2.3. El paper de la prevenció
3. Relacions família i escola.
 - 3.1. Detecció de necessitats.
4. Estratègies per la intervenció psicopedagògica en un context d'escola inclusiva
 - 4.1. Avaluació de les necessitats educatives.
 - 4.2. Gestió del currículum: adaptació i programes específics
 - 4.3. Estratègies didàctic- organitzatives per atendre les seves necessitats educatives.
5. Planificació i gestió dels serveis educatius
 - 5.1. La col·laboració entre els serveis: una estratègia per l'educació inclusiva

Metodologia

El plantejament metodològic sota el principi de la multivarietat d'estratègies metodològiques ha de facilitar la participació activa i la construcció del procés d'aprenentatge per part de l'alumne. En aquest sentit, es plantejaran sessions magistrals amb gran grup, activitats que permetin el treball en petit grup mitjançant l'aprenentatge cooperatiu i es potenciarà el treball autònom. El docent en aquest plantejament metodològic ha de donar suport constant a l'alumne, facilitant els mitjans i recursos necessaris per tal de mediar en el seu procés d'aprenentatge. Les tutories en aquest context esdevindran una part fonamental de la metodologia de treball.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet la presentació dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	45	1,8	
Tipus: Supervisades			
Tutories obligatòries de grup, treballs individuals i de grup obligatoris	24	0,96	
Tipus: Autònomes			
Lectures teòriques de textos, preparació de les proves, preparació i anàlisi dels casos, activitats complementàries	75	3	

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura és continuada i es basarà en una prova escrita (individual) que tindrà un pes del 50% en la nota final de l'assignatura i en activitats/treballs pràctics (50% en la nota final). Totes les evidències hauran d'obtenir un mínim de 5 per poder fer mitjana.

Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura (assistència i tutories) i tot i així els quedi algun aspecte no assolit, se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria realitzant una re-avaluació final. En aquest cas, la nota màxima del bloc re-avaluat serà un 5. En cap cas, la re-avaluació serà considerada per pujar la nota obtinguda.

Si finalment no s'aprova alguna de les evidències (per suspès o NP), significarà que no s'han assolit el mínims esperats i se suspendrà l'assignatura amb la qualificació corresponent a l'evidència suspesa.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

Els resultats de l'avaluació de cadascuna de les evidències s'hauran de publicar en el campus virtual en el termini màxim de 15 dies després de la seva realització, i s'haurà d'oferir una data de revisió dintre dels 10 dies següents a la seva publicació.

D'acord a la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball o prova escrita es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Si durant la realització d'un treball individual a classe, el professor/a considera que un alumne està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació, i per tant, tindrà suspesa l'assignatura.

L'assistència a les sessions presencials és obligatòria, l'estudiant ha d'assistir a un mínim del 80%. En cas contrari l'avaluació correspondrà a un NP.

El tractament de casos particulars, dubtes, suggeriments, etc., s'haurà de plantejar als/les professors/es del bloc corresponent.

L'avaluació d'aquesta assignatura segueix els Criteris i pautes generals d'avaluació de la Facultat de Ciències de l'Educació, segons l'Acord de la Comissió Ordenació Acadèmica 28 d'abril de 2011, 4 de juny de 2014 i 28 de maig de 2015.

La data d'avaluació serà el dia 21 de desembre de 2022 i la data de la reavaluació serà el dia 8 de febrer de 2023.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
activitats pràctiques individuals	25 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
prova escrita	50 %	6	0,24	2, 3, 5, 6, 7
treballs pràctics en grup	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9

Bibliografia

Bibliografia:

AAVV. (2003). *Emociones y educación. Qué son y cómo intervenir desde la escuela*. Barcelona: Graó.

Agència d'Informació, Avaluació i Qualitat en Salut de Catalunya (2010). *Guía de práctica clínica sobre el trastorno por déficit de atención con hiperactividad (TDAH) en niños y adolescentes*. Barcelona.

Alcantud, F. (2003). *Intervención psicoeducativa en niños con trastornos generalizados del desarrollo*. Madrid: Pirámide.

American Psychiatric Association. (2014). *DSM-5. Manual Diagnóstico y Estadístico de los Trastornos Mentales*. New York: Panamericana.

Attwood, A. 2002. *El síndrome de Asperger*. Barcelona: Paidós

Barraca Mairal J., Pérez Álvarez M. (2015). *Activación conductual para el tratamiento de la depresión*. Madrid: Editorial Síntesis.

Bisquerra, R. (2008). *Educación emocional y bienestar*. Wolters Kluwer.

Bisquerra, R. (2009). *Psicopedagogía de las emociones*. Madrid: Editorial Síntesis.

Bisquerra, R. (2015). *Inteligencia emocional en educación*. Madrid: Editorial Síntesis.

Bisquerra, R. (2016). *10 Ideas clave educación emocional*. Barcelona: Graó.

Bisquerra, R. (coord), (2011). *Educación emocional. Propuesta para educadores y familias*. Barcelona: Desclée

Díaz M.I., Ruiz M.A., Villalobos A. (2017). *Manual de Técnicas y Terapias Cognitivo Conductuales*. Bilbao: Desclée de Brouwer.

Direcció General d'Educació Infantil i Primària, Direcció General d'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat(2013). El TDAH: detecció i actuació en l'àmbit educatiu. Materials per a l'atenció a la diversitat. Guia per a mestres i professors. Educació primària i secundària obligatòria. Barcelona: Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Eia, K. i Tomson, P. (1997) *Intervencion familiar*. Barcelona: Paidós.

Extremera, N. y Fernández-Berrocal, P. (2004). El papel de la inteligencia emocional en el alumnado: evidencias empíricas. *Revista Electrónica de Investigación Educativa*, 6(2), 1-17.

Extremera, N., y Fernández-Berrocal, P. (2009). Inteligencia emocional, afecto positivo y felicidad. En E.G. Fernández-Abascal (coord.). *Emociones Positivas* (pp.229-246). Madrid: Pirámide.

Ezpeleta, L. i Toro, J. (2014). *Psicopatología del desarrollo*. Pirámide.

Ferro García R., Ascanio Velasco L. (2017). *Terapia de interacción padres-hijo*. Madrid: Editorial Síntesis.

García Palacios A., Navarro Haro M.A. (2016). *Terapia dialéctica comportamental*. Madrid: Editorial Síntesis.

García, J. N. (1999), *Intervencion psicopedagogica en los trastornos del Desarrollo*. Madrid: Pirámide

Gine, C. (Ed.). (2001). *Intervencion psicopedagogica en los trastornos del desarrollo*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya

GOLEMAN, D. (1998): *La práctica de la inteligencia emocional*. Barcelona: Editorial Kairós.

Linehan M, (2003). *Manual de tratamiento de los trastornos de personalidad límite*. Barcelona: Paidós.

Luque, D. J., y Romero, J. F. (2002): *Trastornos de desarrollo y adaptacion curricular*. Málaga: Aljibe

Márquez González M. (2016). *Tendencias actuales en intervención psicológica*. Madrid: Editorial Síntesis.

Marfín, C. i Bravo, J. (2009) *Psicopatología del desarrollo para docentes*. Madrid: Pirámide.

Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. (2017). *Guía de practica clínica sobre el trastorno por déficit de atención con hiperactividad (TDAH)*.

Mora, F., (2013). *Neuroeducación. Solo se puede aprender aquello que se ama*. Madrid: Alianza Editorial.

Ollendick, T. I Hersen, M. (1993) *Psicopatología infantil*. Barcelona: Martínez Roca

Orjales I., Polaino A. (2002). *Programas de intervención cognitivo-conductual para niños con déficit de atención con hiperactividad*.CEPE.

Pegalajar, M^aC., López, L. (2015). Competencias Emocionales en el Proceso de Formación del Docente de Educación Infantil. *Revista Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación*, 13(3), 95-106.

Peñalva, A., López, J.J. y Landa, N. (2013). Competencias emocionales del alumnado de Magisterio. Posibles implicaciones profesionales. *Revista de Educación*, 362, 67-89.

Pérez Álvarez M. (2014). *Las terapias de tercera generación como terapias contextuales*. Madrid: Editorial Síntesis.

Rodríguez Sacristán, J. (Eds.) (1995) *Psicopatología del niño y el adolescente*. Sevilla: Universidad de Sevilla.

Sans, A. (2010). *Per que em costa tant aprendre?* Barcelona: Edebé.

Soutullo, C. (2008). *Convivir con niños y adolescentes con trastorno por déficit de atención e hiperactividad (tdha)* (2a ed.) Madrid: Panamericana.

Wicks-Nelson, R. i Israel, A. (1997) *Psicopatología del niño y del adolescente*. Madrid: Prentice-Hall.

Programari

No s'utilitzarà